

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Alexandrina Rădulescu, judecător, membru CSM

Opinie divergentă privind hotărârea plenului din data de 18 octombrie 2007 de respingere a cererii de apărare a independenței procurorilor DNA.

În fapt:În sesiunea plenului din data de 18 octombrie 2007 a fost discutată cererea de apărare a independenței procurorilor DNA, formulată la data de 25 mai 2007 de către Procurorul șef Daniel Morar. Această cerere nu a fost admisă.

Rezultatul votului a fost : nouă membri au votat pentru apărarea independenței procurorilor DNA, cinci membri au votat împotriva și patru s-au abținut.

Din cvorumul ***considerat de 18 membri prezenți*** cele nouă voturi acordate pentru apărarea independenței procurorilor DNA au fost înfrânte de suma abținerilor (patru) și a voturilor împotriva (cinci). Sub aspectul efectelor pe care le poate produce abținerea sau indecizia trebuie să fie neutră/egală față de decidenți, care pot vota doar ***da*** sau ***nu***.

Motive de fond :

Indecizia nu poate să producă efecte în cadrul procesului decizional.

Membrul CSM are obligația legală¹ să participe la decizia plenară iar acesta se exprimă prin votul ***da/aprobă*** sau ***nu/împotriva***. Doar în acest mod membrul CSM, ales sau de drept, își îndeplinește rolul fundamental pentru care are în exercițiu un mandat reprezentativ.

Dacă acceptăm ideea că participă la decizie doar cei care și-o asumă, atunci rolul membrului CSM este acela de a-și asuma decizii conforme cu

¹ Art 27 alin. 3 din Legea nr.317/2004, care consacră implicit caracterul obligatoriu al votului membrilor prezenți într-un sens sau altul, de natură a determina luarea unei decizii.

"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Alexandrina Rădulescu, judecător, membru CSM

propria convingere în chestiuni care privesc cariera magistratului, ia decizii cu privire la asigurarea eficienței sistemului judiciar.

Membrul CSM are obligația să se prezinte la ședintele CSM. Scopul participării sale este acela de a lua decizii. Doar pentru atingerea acestui scop se realizează participarea lui la dezbateri și la deliberare.

În opinia mea, **abținerea sa de la luarea hotărârii este similară cu lipsa membrului din cadrul cvorumului necesar pentru luarea hotărârii.**

De ce este important ca indecizia să fie separată de abținere?

Abținerea

Putem vorbi de un **drept de abținere** al membrului CSM de la o decizie, adică de a lipsi/a fi absent de la procesul decizional, sau este o **obligație de abținere?**

În opinia mea membrul CSM **nu are dreptul să se abțină** de la luarea deciziei decât pentru motive întemeiate pe care trebuie să le aducă de îndată la cunoștința plenului CSM. O atare manifestare explicită de voință este menită să clarifice cadrul decizional, pe de o parte, oferă informații cu privire la cvorumul pentru asigurarea cadrului formal al deciziei, în problema asupra căreia membrul își declară abținerea, pe de alta parte, oferă informații cu privire la motivele retragerii membrului de la decizie (ca formă de asumare a unei atare decizii, de excepție în raport de mandatul oferit de cei pe care îi reprezintă).

Membrul CSM are **obligația să se abțină** atunci când se află în conflict de interese care îi atrage starea de incompatibilitate pentru o anumită decizie a plenului – situații în care retragerea acestuia devine necesară pentru protejarea corectitudinii deciziei plenare (cazul incompatibilităților de ordin moral/subiectiv sau aparent/obiectiv).

Acesta este motivul pentru care apreciez că **votul secret îi protejează** doar pe decidenți și nu pe aceia care nu doresc sau nu pot să decidă. Aceștia nu au dreptul să participe la vot.

Dacă aceasta accepțiune este luată în considerare, atunci în mod greșit s-au luat în calculul votului final cele patru abțineri **în secret, (indecizia)** având în vedere și faptul că pe buletinul de vot sunt înscrise doar rubricile DA și NU.

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Alexandrina Rădulescu, judecător, membru CSM

Pentru asigurarea corectitudinii deciziei, abținerea trebuie să fie afirmată, explicitată **anterior începerii deliberării sau mai bine, a dezbaterii**. Acest lucru este regăsit în practica CSM².

În raport de aceste caracteristici și anume: este publică, motivată și anterioară procesului de deliberare, **abținerea se deosebește de indecizie**.

Indecizia

Atunci când membrul CSM se află în situația de a nu putea justifica o cauză de alterare a imparțialității și independenței sale pentru a se decide, altă decât cele descrise mai-sus, este vorba de **indecizia acestuia**.

În fapt, membrul CSM care nu are motive publice de retragere de la actul decizional participă la dezbateri și la deliberare, emite idei, păreri în cadrul deliberării și apoi face în mod secret mențiunea "abținerii" pe buletinul de vot. Este evident că membrul CSM, în această situație, are motive interne/subiective pentru care nu dorește să se decidă. Este adevărat că în multe situații decizionale impactul pe care îl poate avea o anume hotărâre în opinia publică sau pentru magistrați reprezintă presiunea principală. O presiune poate fi reprezentată și de conflictul intern dintre propria viziune asupra situației supusă deciziei plene, în raport de un anume rezultat al deciziei.

Dar în cadrul procesului de deliberare internă, există și o altă constrângere: a rolului/misiunii pe care membrul CSM îl are în raport de valorile pe care le reprezintă și pentru care i s-a acordat mandatul **de decident** în Consiliul Superior al Magistraturii.

Prin participarea la procesul decizional, membrul CSM acționează și votează în acord cu valorile profesiei, cu scopul funcționării CSM, cu interesele celor pe care îi reprezintă, respectând întocmai spiritul obligațiilor ce-i incumbă, prevăzute de legea nr.317/2004.

În opinia mea, **membrul CSM nu are dreptul la indecizie**.

În situația concretă de mai-sus, cererea de apărare a independenței procurorilor nu a fost primită de plenul CSM pentru că cele patru abțineri

² În cazul interviului pentru candidații la ICCJ, un membrul CSM, în mod corect a anunțat abținerea și motivele de abținere (existența unui litigiu în instanță între membru și un candidat) abținere de care plenul CSM a luat act anterior procesului de deliberare.

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Alexandrina Rădulescu, judecător, membru CSM

(exprimate secret în buletinul de vot) au produs un rezultat în economia deciziei .

În cazul de față ``abținerea`` sau indecizia a fost suportivă, a susținut unul dintre polii deciziei, iar acest lucru nu este corect³.

Asadar, indecizia celor patru membri a profitat, prin alăturare celor cinci voturi, împotriva cererii de apărare a independenței.

Cvorumul de prezență și cvorumul de vot în cazul abținerii-indecizie

În condițiile în care s-a ridicat întrebarea dacă votul indecișilor are sau nu vreo relevanță în procesul decizional și dacă poate fi luat în calcul pentru stabilirea unei majorități, cred că trebuie să facem o distincție între cvorumul de prezență, necesar funcționării consiliului, care înseamnă cel puțin 15 membri, așa cum rezultă din dispozițiile art. 27 alin. 2 din Legea nr. 317/2004 și cel de vot, prev. de alin. 3 al aceluiași articol.

Astfel, așa cum am arătat deja mai sus, indecizia nu reprezintă o opțiune a membrului CSM, întrucât acesta a fost ales pentru a lua decizii, cu excepția împrejurării în care o situație personală i-ar afecta imparțialitatea, împrejurare pe care trebuie să o aducă la cunoștința consiliului, anterior oricărei proceduri, membrul respectiv neputând fi luat în considerare în ceea ce privește **cvorumul de prezență**.

Nici măcar modelele de buletine de vot adoptate până în prezent de consiliu nu prevăd posibilitatea abținerii -indecizie. Dacă, totuși, se întâmplă, ar trebui reluat votul până când toți membrii votanți exprimă o opțiune clară.

Există, totuși, posibilitatea ca aceștia să nu o facă. Fiind protejați de caracterul secret al votului (art. 29 alin. 4 din Legea nr. 317/2004), nu există posibilitatea de a fi excluși de la cvorumul de prezență, întrucât refuzul lor de a exprima o opinie echivalează cu o lipsă totală de la procesul decizional, inclusiv de la ședința finalizată prin adoptarea unei hotărâri, cu consecințele de rigoare privind absența nejustificată. S-ar putea susține o renunțare la caracterul secret al votului, pentru a determina membrii CSM să-și execute obligația legală de a vota într-un sens sau altul, însă ar putea fi periclitată valabilitatea hotărârii, caracterul secret al votului având o consacrare constituțională.

³ Când nu spui clar de ce ești de acord sau împotriva, în mod natural accepți anticipat rezultatul obținut prin exprimarea celor care se angajează în decizie.

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Alexandrina Rădulescu, judecător, membru CSM

Prin urmare, în fața unei astfel de situații anormale, suntem obligați să lipsim de relevanță juridică votul lipsit de substanță, considerându-l **nul**. Nefiind un vot pentru sau împotriva, votul celor care s-au "abținut" **dupa deliberare** este unul nul, pentru că din acesta nu poate fi trasă concluzia vreunei decizii.

În consecință, un astfel de vot nu poate avea nicio influență asupra deciziei, nici în sensul de a fi considerat pentru, nici în sensul de a fi considerat împotriva.

Singurul **remediu** într-o astfel de situație este punerea în balanță a voturilor decizionale, vorbim deci de un **cvorum de vot**, comparându-se numărul voturilor **pentru** cu cel al numărului voturilor **împotriva**, decizia fiind în sensul majorității dintre acestea.

ÎN CONCLUZIE:

Abținerea nu poate fi secretă. Ea este anterioară procesului de deliberare și de decizie Abținerea-indecizie nu este prevăzută de lege, singurul remediu în cazul ei fiind considerarea votului ca nul și ignorarea sa în procesul decizional.

Doar votul DA sau ÎMPOTRIVĂ poate produce efecte în cadrul deciziei. Indecizia nu poate produce efecte asupra rezultatului votului.

**Alexandrina Rădulescu
Judecător- membru CSM**